

**CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA**

**NATIONAL ANTICORRUPTION
CENTRE OF THE REPUBLIC OF
MOLDOVA**

Adresa: MD-2004, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198, mun. Chișinău, Republica Moldova
tel. (+373) 22-25-72-94, email: secretariat@cna.md

Nr. 06/2/56 din 03.01.2024
La nr. 03/11250 din 20 decembrie 2023

Ministerul Justiției

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege privind protecția datelor cu caracter personal (nr. unic 645/MJ/2023).

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 3 (trei) file.

Director adjunct

Digitally signed by Savca Alexandru
Date: 2024.01.03 16:04:49 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Alexandru SAVCA

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO24/9366 din 03.01.2024

la proiectul de lege privind protecția datelor cu caracter personal (nr. unic 645/MJ/2023)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Guvernul RM, iar autor nemijlocit este Ministerul Justiției, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

În contextul normei de la art.9 al Legii nr.239 din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional, potrivit căreia: *„După inițierea procesului de elaborare a deciziei, autoritatea publică va plasa, în termen de cel mult 15 zile lucrătoare, anunțul respectiv pe pagina web oficială [...]"*, menționăm că autorul proiectului a asigurat informarea publicului referitor la continuarea procesului

de elaborare a prezentului proiect de lege. În acest sens, autorul a publicat un anunț pe pagina web oficială a ministerului și pe portalul guvernamental www.particip.gov.md, la 10 iulie 2023.

Totodată, proiectul supus expertizei anticorupție a fost plasat pentru consultare publică pe pagina web oficială a ministerului, la 01 august 2023. Prin urmare, în procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale prevăzute la art.11 alin.(2²) și art.12 alin.(2) al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

În nota informativă autorul a menționat că proiectul are drept scop aducerea în concordanță a sistemului de norme juridice ale dreptului național cu normele juridice de drept comunitar european în domeniul protecției datelor cu caracter personal.

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune ajustarea legislației naționale în domeniul protecției datelor cu caracter personal în corespundere cu noile prevederi ale Convenției nr.108 din 28 ianuarie 1981 pentru protecția persoanelor referitor la prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal semnată de către Republica Moldova în anul 1998 și ratificată în anul 1999.

Prin urmare, conchidem că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prevederile proiectului promovează interesele statului, în ceea ce privește realizarea angajamentelor asumate de către Republica Moldova în raport cu Uniunea Europeană, prin prisma asigurării unui nivel adecvat de protecție a datelor cu caracter personal.

Prin urmare, promovarea intereselor menționate supra nu este în detrimentul interesului public.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „*nota informativă care cuprinde:*

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;*
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;*
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;*
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.*

În nota informativă sunt specificate: denumirea autorului, condițiile care au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări, descrierea gradului de compatibilitate cu legislația Uniunii Europene, principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi, fundamentarea economico-financiară, modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare, avizarea și consultarea publică a proiectului.

Astfel, considerăm că nota informativă conține o justificare suficientă a necesității promovării proiectului de act normativ.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară”.

Implementarea în practică a normelor proiectului nu necesită alocarea mijloacelor financiare suplimentare din bugetul de stat, fapt confirmat și de către autor în nota informativă.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „*textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]”.

În textul proiectului a fost identificată o formulare ambiguă care la aplicare poate admite interpretări abuzive.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.&n

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Prevederile proiectului reglementează activitatea Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal (în continuare – CNPDCP) în calitate de autoritate publică națională responsabilă de supravegherea și monitorizarea proiectului, în vederea protejării drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

- 1 -	
<p>La art.42 alin.(5) din proiect <i>„Organismele de certificare menționate la art.43 <u>sau Centrul</u> emit o certificare în temeiul prezentului articol, în baza criteriilor de certificare aprobate de către Centru.”</i></p>	
<p>Obiecții:</p> <p>Norma analizată instituie atribuția paralelă a organismelor de certificare și a CNPDCP de a emite certificări în domeniul protecției datelor cu caracter personal, menite să demonstreze respectarea proiectului de către operatori și de persoanele împuternicite de operatori în cadrul operațiunilor de prelucrare efectuate.</p> <p>Atribuțiile paralele generează conflicte de competență între entitățile investite cu asemenea atribuții sau declinări de competențe de către ambele entități responsabile.</p> <p>Considerăm că investirea CNPDCP cu dreptul de a emite certificări compromise ideea și necesitatea organismelor de certificare, rolul acestuia urmând a fi limitat la aprobarea criteriilor de certificare.</p>	
<p>Recomandări: <i>Excluderea din proiect a textului „sau Centrul”.</i></p>	
<p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Atribuții paralele 	<p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Generale

- 2 -	
<p>La art.59 lit.q) din proiect <i>„În vederea realizării misiunii sale, Centrul: [...] q) <u>coordonează procedura de acreditare a unui organism de monitorizare a codurilor de conduită în conformitate cu art.41 și a unui organism de certificare în conformitate cu art.43;</u>”</i></p>	
<p>Obiecții:</p> <p>În proiect este reglementată confuz sarcina CNPDCP ce ține de acreditarea organismelor de monitorizare a codurilor de conduită.</p> <p>Astfel, pe de o parte norma examinată stabilește că CNPDCP <i>coordonează</i> procedura de acreditare a organismelor de monitorizare a codurilor de conduită. Pe de altă parte, art.41 din proiect prevede că acreditarea organismelor care urmează să monitorizeze respectarea codurilor de conduită, în domeniul protecției datelor cu caracter personal, ține de competența CNPDCP.</p> <p>Reglementarea insuficientă sau ambiguă a procedurilor administrative duce la apariția discreției periculoase a agentului public responsabil de a dezvolta reguli procedurale convenabile propriilor sale interese, contrare interesului public.</p>	
<p>Recomandări: <i>Redactarea proiectului în vederea excluderii neconcordanțelor și uniformizării procedurii de acreditare a organismelor de monitorizare a codurilor de conduită.</i></p>	
<p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative 	<p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Generale • Încurajarea sau facilitarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - abuz de serviciu

		<ul style="list-style-type: none"> • Generale • Încurajarea sau facilitarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - abuz de serviciu
- 3 -		
La art.65 alin.(1) lit.n) din proiect <i>„Directorul Centrului exercită următoarele atribuții: [...] n) alte atribuții prevăzute de <u>legislație</u>.”</i>		
Obiecții: Potrivit art.54 alin.(1) lit.a) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, la elaborarea textului proiectului de act normativ <i>„conținutul proiectului se expune într-un limbaj simplu, clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc [...]”</i> . Prin legislație se înțelege totalitatea actelor normative, inclusiv cele departamentale. În aceste condiții, există riscul interpretării subiective a prevederii analizate în vederea stabilirii unor atribuții pentru directorul CNPDCP prin acte normative interne. Astfel, întru evitarea riscului stabilirii, de sine stătătoare, a unor atribuții eventual excesive, improprii sau contrare statutului directorului CNPDCP, considerăm oportună excluderea ambiguității menționate în prezenta obiecție.		
Recomandări: <i>Substituirea textului „legislație” cu textul „lege”.</i>		
Factori de risc: <ul style="list-style-type: none"> • Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive 	Riscuri de corupție: <ul style="list-style-type: none"> • Generale • Încurajarea sau facilitarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - abuz de serviciu 	

IV. Concluzia expertizei

Proiectul legii privind protecția datelor cu caracter personal a fost elaborat de către Ministerul Justiției, în scopul aducerii în concordanță a sistemului de norme juridice ale dreptului național cu normele juridice de drept comunitar european în domeniul protecției datelor cu caracter personal.

În cadrul procesului de elaborare au fost respectate prevederile legale cu privire la transparența în procesul decizional și proiectul corespunde normelor de tehnică legislativă.

Proiectul corespunde interesului public general, deoarece va contribui la realizarea angajamentelor asumate de către Republica Moldova în raport cu Uniunea Europeană, prin prisma asigurării unui nivel adecvat de protecție a datelor cu caracter personal.

În normele proiectului supus expertizei anticorupție au fost identificați următorii factori de corupție:

- formulare ambiguă care admite interpretări abuzive
- atribuții paralele;
- lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative.

În scopul preîntâmpinării apariției manifestărilor de corupție la aplicarea în practică a prevederilor proiectului, considerăm oportună redactarea acestuia în contextul obiecțiilor și recomandărilor din prezentul raport de expertiză anticorupție.

03.01.2024

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:

Vadim Gheorghiță , Inspector principal

Digitally signed by Gheorghiță Vadim
Date: 2024.01.03 08:56:31 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

